

NYTT fra EUROPAKOMMISSJONEN

Europeisk strategi for vannrobusthet lansert

Europakommisjonen, som er EUs utøvende organ og en av de viktigste institusjonene i Den europeiske union, lanserte den 4. juni den europeiske strategien for vannrobusthet (*Water Resilience*), som har som mål å beskytte og restaurere vannets kretslop, sikre rent og rimelig vann for alle, og skape en bærekraftig, smart og konkurransedyktig vannøkonomi i Europa. Samtidig med strategien for vannrobusthet har Europakommisjonen publisert en anbefaling om veiledning om prinsippet 'effektiv vannbruk først' (*Water Efficiency First*). Denne omfattende strategien vil støtte landenes arbeid med å forvalte vannet mer effektivt, både ved forsterket innsats for gjennomføring av gjeldende europeisk vannregelverk, og i form av mange tiltak. Landene, regionene og kommunene, men også innbyggerne og næringslivet, er sentrale aktører for vannrobusthet.

Vann er høyt på EUs agenda

Europakommisjonens President Ursula von der Leyen uttalte: «Vann er liv. Vannrobusthet er avgjørende for våre innbyggere, bønder, miljø og bedrifter. Kommisjonens strategi for vannrobusthet staker ut en kurs mot en bærekraftig, robusthet og smart og konkurransedyktig vannøkonomi. Vi må handle nå for å beskytte denne knappe ressursen.»

Vann er avgjørende for vår eksistens, men i dag kan vi ikke lenger ta vann for gitt. Europa har blitt rammet av ekstremvær, blant annet katastrofal flom, langvarig tørke og skogbranner. Med økende klimaendringer vil dette bare bli

verre. Ingen land eller regioner er skånet. Dette rammer innbyggere, bønder, miljøet og næringslivet, med konsekvenser for helse, energi-, mat- og drikkevannsforsyningen og økende økonomiske tap. Fem av de ti største globale risikoene for næringslivet er vannrelaterte.

Europas vannmiljø og vannressurser står overfor økende press på grunn av ikke-bærekraftig forvaltning, forurensning og økende etterspørsel fra industri, landbruk og byområder, og alt dette forsterkes av virkningene av klimaendringene.

I dag må vannrobusthet og bærekraftig vannforvaltning stå sentralt på agendaen for å styrke Europas sikkerhet i tråd med klimascenariene, og gjøre næringslivet vårt mer konkurransedyktig og innovativt, og Europa mer attraktivt for investeringer. Dette er også en mulighet for europeiske forskere og bedrifter som er godt posisjonert til å gå foran, siden de står for 40 % av patentene på vannteknologi i verden.

Tre hovedmål

Strategien inneholder tre hovedmål:

1. Beskytte og restaurere vannets naturlige kretslop: fra fjell til fjord (*Source to Sea*), som bl.a. forutsetter effektiv gjennomføring av vanddirektivet og annet vannregelverk, økt naturbasert tilbakeholdelse (retensjon) av vann, og økt innsats mot forurensning i vann (inkludert sanering av PFAS).
2. Bygge opp en vannsmart økonomi: for å styrke konkurranseevnen, tiltrekke investeringer og fremme EUs vannindustri.

For å nå dette målet er det avgjørende med mer effektiv vannbruk og bærekraftig vannforvaltning, og derfor har Europakommisjonen også offentliggjort en anbefaling om minst 10 % mer effektivt vannbruk innen 2030 med veiledende prinsipper for å redusere vannforbruket.

3. Sikre rent og rimelig vann og sanitærforhold for alle: strategien understreker den viktige rollen planlegging, forbrukere og bedrifter spiller i arbeidet for å redusere vannforbruket hjemme og på arbeidsplassen. Strategien fremmer derfor utveksling av beste praksis for å øke bevisstheten i offentligheten og i ulike sektorer.

Tiltak for tilrettelegging

Strategien inneholder mange tiltak for å støtte landenes arbeid med å forvalte vannet mer effektivt og sikre tilgang til nok vann av god kvalitet for alle:

1. Bedre styring og gjennomføring: For å fremskynde gjennomføringen av EUs vannregelverk vil det bli organisert strukturerte dialoger med alle landene, og erfaringsutveksling mellom regionale og lokale vannmyndigheter for å fremme god praksis, og identifisere utfordringer og prioriteringer for håndheving. Vannsmart arealplanlegging blir også viktig.
2. Økte investeringer: Den europeiske investeringsbanken (EIB) vil lansere et nytt vannprogram og en rådgivningsordning for bærekraftig vannforvaltning i samarbeid med Kommisjonen, og stille over 15 milliarder euro i planlagt finansiering til rådighet i perioden 2025–2027. Private investeringer og et planlagt veikart for naturkreditter spiller også nøkkelroller for å styrke vannrobustheten.
3. Digitalisering: En handlingsplan for digitalisering i vannsektoren skal ta i bruk fordelene ved digitalisering, inkludert kunstig intelligens, i vannforvaltning og bærekraftig vannforvaltning.
4. Forbedret forskning og innovasjon: Investeringer i forskning og

innovasjon, industri og kompetanse vil også styrke vannsektorens konkurranseevne. Europakommisjonen vil blant annet lansere en FoU-strategi for vannrobusthet og et europeisk vannakademi.

5. Bedre sikkerhet og beredskap: Europakommisjonen vil forbedre EUs systemer for tidlig varsling og overvåking av flom og tørke i sanntid, med sterkere koblinger mellom det europeiske, nasjonale og lokale nivået. Kritiskvann-infrastruktur må beskyttes.

Europakommisjonen vil begynne å gjennomføre tiltakene som er beskrevet i strategien, og overvåke fremdriften av anbefalingen om effektiv vannbruk. Fra desember 2025 vil Kommisjonen hvert annet år innkalle til et forum for vannrobusthet, som skal legge til rette for en inkluderende dialog med EUs interessenter for å fremme gjennomføringen av strategien.

I tillegg vil Kommisjonen i 2027 gjennomføre en midtveisgjennomgang av fremdriften i gjennomføringen av tiltakene i denne strategien.

Les mer om vannrobusthet på Europakommisjonens sider (på engelsk):

- Pressemelding: [Commission launches strategy to enhance water security for people, economy and environment](#)
- Nettsiden om strategien for vannrobusthet: [Water resilience strategy](#)
- Europeisk strategi for vannrobusthet: [European Water Resilience Strategy](#)
- Faktablad: [Factsheet - Water Resilience Strategy](#)
- Spørsmål og svar: [Questions and answers – Water Resilience Strategy](#)
- Anbefaling og prinsipper om effektiv vannbruk først: [Recommendation on Water Efficiency First: Guiding Principles](#)